

2022

DZIAŁANIE NR 1:
RAPORT INTERAKTYWNY

Środowiskowe

WYZWANIA I DZIAŁANIA NA RZECZ KLIMATU

CZĘŚĆ 5
BADANIE GRUPY FOKUSOWEJ Z
UCZNIAMI VET
(POLSKA I WŁOCHY)

Publikacja darmowa

W ramach projektu:
VEforCA

Przygotowane przez:

**Fundację „Fundusz
Inicjatyw” z udziałem
Prometeo**

Zastrzeżenie:

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Co-funded by
the European Union

**Co-funded by
the European Union**

Erasmus +, Action Type KA210-VET - Small-scale partnerships in vocational
education and training

Project: 2021-2-PL01-KA210-VET-000047985

What Vocational Education can do for Climate Action (VEforCA)

Działanie nr 1: Interactive report: environmental challenges and climate action

RAPORT PODSUMOWUJĄCY

Badania, część 5

Badanie grupy fokusowej z uczniami VET – Polska i Włochy

Wersja językowa: polska

**Przygotowane przez:
Fundacja „Fundusz Inicjatyw”
PROMETEO**

FFI: Agnieszka Stawiszyńska, Dominik Kubas
Prometeo: Carlo Smaldone Villani, Francesca Pastorino Smaldone Villani

w ramach projektu

What Vocational Education can do for Climate Action (VEforCA)

Co-funded by
the European Union

© Fundacja „Fundusz Inicjatyw”, 2022

© Prometeo , 2022

This license lets others remix, adapt, and build upon this work non-commercially, as long as they credit us and license their new creations under the identical terms.

<https://creativecommons.org/licenses/?lang=en>

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.pl>

Zastrzeżenie: Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Co-funded by
the European Union

Spis treści

Raport podsumowujący Wprowadzenie – cele badania fokusowego.....	6
Wnioski z badań w Polsce i we Włoszech	7
Badanie fokusowe w Polsce	8
Wstęp.....	8
Przebieg badania.....	8
Pytanie 1	8
Pytanie 2.....	9
Pytanie 3.....	9
Pytanie 4.....	10
Pytanie 5.....	11
Pytanie 6.....	11
Wnioski i konkluzje.....	12
Badanie fokusowe we Włoszech.....	14
Opis fokusa.....	14
Opis uczestników	14
Odpowiedzi słuchaczy sektora VET	14
Pytanie 1	14
Pytanie 2.....	15
Pytanie 3.....	17
Pytanie 4.....	17
Pytanie 5.....	19
Pytanie 6.....	19

Wprowadzenie do Raportu podsumowującego – cele badania fokusowego.

Badania grup fokusowych zostały przeprowadzone przez instytucje partnerskie (Fundacja „Fundusz Inicjatyw” w Polsce oraz PROMETEO we Włoszech) w ramach projektu „What Vocational Education can do for Climate Action” (VEforCA). Badanie grup fokusowych to trzecia część badań w ramach projektu (obok desk research, badań ankietowych, wywiadów bezpośrednich z ekspertami). Badanie w kraju każdego Partnera składało się z dwóch spotkań fokusowych. Pierwszy fokus odbył się z grupą co najmniej 5 uczniów VET. Drugi z grupą co najmniej 5 pracowników sektora VET.

Celami badań w ramach projektu, w tym badań fokusowych w krajach partnerskich była:

- Identyfikacja problemów środowiskowych postrzeganych przez społeczności lokalne jako szczególnie pilne i poważne.
- Identyfikacja wyzwań środowiskowych, które mają bezpośredni wpływ na codzienne życie obywateli.
- Gromadzenie studiów przypadków dotyczących działań na rzecz klimatu związanych z istniejącymi udanymi inicjatywami podjętymi w każdym kraju partnerskim w celu zaangażowania sektora VET w działania na rzecz klimatu.
- Omówienie studiów przypadków zidentyfikowanych w ramach badań danych zastanych oraz badań ankietowych.
- Analiza mocnych i słabych stron oraz możliwości powielania podejść do nauki obywatelskiej.
- Identyfikacja metod i praktyk stosowanych w edukacji VET w kontekście istniejących lokalnie problemów środowiskowych w celu otwarcia nauki obywatelskiej i zwiększenia udziału w niej obywateli, zwłaszcza tych ze środowisk defaworyzowanych i rodziców.

Badania grup fokusowych pomogą osiągnąć cele projektu. Proces ten obejmie bezpośrednio zaangażowanie uczestników i kadry VET w ramach „nauki obywatelskiej”, czyniąc z nich aktywnych uczestników badań projektu, „tropicieli” lokalnych problemów środowiskowych, również za pomocą prostych i powszechnych narzędzi cyfrowych i urządzeń mobilnych, oraz „odkrywców” nowych rozwiązań oddolnych, celem wywołania pozytywnych zmian środowiskowych.

Podczas badania fokusowego ze słuchaczami (uczniami) sektora VET w krajach partnerskich, uczestnikom fokusa zadano sześć głównych pytań:

Pytanie nr. 1: *Jakie są najpilniejsze kwestie związane ze zmianami klimatycznymi?*

Pytanie nr. 2: *Czy edukacja w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego może odegrać rolę w walce ze zmianami klimatycznymi?*

Pytanie nr. 3: *Jakie są największe przeszkody w uczestnictwie/zaangażowaniu w obywatelskie działania naukowe/ochronę środowiska?*

Pytanie nr. 4: *Czy takie lub podobne inicjatywy mogłyby zostać zrealizowane podczas Twojego kształcenia lub szkolenia zawodowego?*

Pytanie nr. 5: *Jaka była najbardziej imponująca rzecz lub działanie związane z kwestiami środowiskowymi, w których brał Państwo udział?*

Pytanie nr. 6: *Jakie metody/narzędzia można wykorzystać w edukacji VET, aby otworzyć naukę i zwiększyć udział obywateli, zwłaszcza tych ze środowisk defaworyzowanych i rodziców, w działaniach związanych z kwestiami środowiskowymi?*

Co-funded by
the European Union

Wnioski z badań w Polsce i we Włoszech

Z badań przeprowadzonych w dwóch krajach partnerskich wysuwają się następujące wnioski.

Uczestnicy (słuchacze) sektora kształcenia i szkolenia zawodowego (VET), znajdujący się w niekorzystnej sytuacji, są świadomi zachodzących zmian klimatycznych i zagrożeń środowiskowych. Najważniejszymi wyzwaniami środowiskowymi w opinii uczestników są: globalne ocieplenie, susze, topnienie lodowców, zanieczyszczenie powietrza i wody, smog.

Osoby uczące się w ramach systemu kształcenia i szkolenia zawodowego z obu krajów uważają, że kształcenie zawodowe może odegrać ważną rolę w walce ze zmianami klimatycznymi, zwłaszcza w podnoszeniu wiedzy i świadomości obywateli w kwestiach środowiskowych. W opinii uczestników, instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego pracujące z dorosłymi mają duży potencjał do promocji i wdrażania działań prośrodowiskowych i proekologicznych.

Zdaniem uczestników, największymi przeszkodami w uczestnictwie/zaangażowaniu się w działalność naukową obywatelską lub ochronę środowiska są: inne obowiązki życiowe/zawodowe ludzi, niedostateczny poziom świadomości społecznej, brak wrażliwości w aspekcie środowiska naturalnego, brak wiedzy w tym zakresie.

Badanie pokazuje, że koncepcja nauki obywatelskiej nie jest powszechnie znana uczestnikom. Szczegółowe wyjaśnienie tego typu badań pozwoliło niektórym uczestnikom przyznać, że słyszeli o takim zaangażowaniu obywatelskim. Ani polscy ani włoscy słuchacze nie uczestniczyli dotychczas w sposób sformalizowany i zorganizowany w żadnej obywatelskiej inicjatywie naukowej. Część z nich podkreśliła jednak, że chętnie by to zrobiła.

Większość uczestników z obu krajów uczestniczyła w przeszłości w akcjach proekologicznych (np. zorganizowane sprzątanie terenu ze śmieci, bieg dla Ziemi, impreza na rzecz ratowania dzikich zwierząt, piątki dla przyszłości, dni informacyjne, inne akcje ekologiczne).

Zdaniem uczestników dobrą praktyką w sektorze VET byłoby wdrażanie krótkich modułów ekologicznych/środowiskowych jako obowiązkowej części szkoleń zawodowych. Dobrą metodą mogą być również praktyczne zadania do wykonania przez kursantów podczas szkolenia (praktyczne prace domowe, np. zbieranie danych / robienie zdjęć w drodze ze szkolenia do domu). Uczestnicy wskazywali również, że szkoła powinna odgrywać istotną rolę w procesie podnoszenia wiedzy i świadomości ekologicznej wśród ludzi od dzieciństwa.

Co-funded by
the European Union

Badanie fokusowe w Polsce

Wstęp

Badanie fokusowe w Polsce z grupą słuchaczy sektora VET odbyło się 30 listopada 2022 r. Fokus trwał 1 godzinę i 10 minut. Spotkanie zaczęło się o 8.50, a skończyło o 10.00.

Uczestnikami grupy fokusowej było 6 osób (pięciu mężczyzn i jedna kobieta) – byli i obecni uczestnicy systemu kształcenia i szkolenia zawodowego – obecnie uczestniczący w kursie zawodowym. Uczestnicy wcześniej korzystali z poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i staży w ramach sektora VET.

Wszyscy uczestnicy fokusu byli osobami w niekorzystnej sytuacji / osobami o mniejszych szansach. Uczestnicy brali udział w dyskusji, w której moderator zadał łącznie 6 głównych pytań.

Na zakończenie fokusu uczestnicy otrzymali drobne upominki oraz wykonano pamiątkowe zdjęcie z moderatorem.

W dalszej części raportu uczestnikom zostaną nadane numery według następującej zasady: U1 – Uczestnik nr 1, U2 - Uczestnik nr. 2, itd. do numeru U6 - Uczestnik nr. 6.

Moderatorem badania fokusowego była Pani Agnieszka Stawiszyńska. Asystentem moderatora był dr Dominik Kubas.

Główne punkty spotkania fokusowego:

1. Moderatorzy powitali uczestników.
2. Uczestnicy podpisali listę obecności oraz klauzule informacyjne dotyczące przetwarzania danych osobowych.
3. Wprowadzenie uczestników do projektu (cele projektu, grupy docelowe, planowane rezultaty) przez moderatorów.
4. Przedstawienie przez moderatora uczestnikom celów spotkania fokusowego (cele badawcze, uczestnicy, sposób wykorzystania danych).
5. Wyjaśnienie uczestnikom koncepcji „nauki obywatelskiej”.
6. Przeprowadzenie dyskusji na 6 głównych tematów.
7. Grupowe zdjęcie i wręczenie uczestnikom upominków w podziękowaniu za udział w badaniu.

Przebieg badania

Pytanie 1

Główna część badania grup fokusowych rozpoczęła się od tematyki najpilniejszych problemów środowiskowych i zmian klimatu, w tym w środowisku lokalnym uczestników. Pytanie nr 1 zadane uczestnikom brzmiało: *Jakie są najpilniejsze kwestie związane ze zmianami klimatycznymi? Czy jakieś elementy wpływają bezpośrednio na nasze życie?*

Odpowiedzi uczestników jakie się pojawiły w trakcie spotkania:

U1:

- Zmiany klimatu faktycznie zachodzą, ale jest mała świadomość ekologiczna ludzi. Pamiętam z dzieciństwa, że w wigilię był śnieg a teraz nie ma.
- Zagrożeniem są kopalniane surowce. Zanieczyszczenie powietrza powoduje choroby dróg oddechowych, czy układu krążenia.
- Ocieplenie klimatu – lodowce się topią, niektóre terytoria mogą znaleźć się w przyszłości pod wodą, np. część Holandii.

U3:

Co-funded by
the European Union

- W Świdniku się tak nie odczuwa, bo nad lotniskiem są rozpędzane chmury, żeby samoloty mogły lądować.

U4:

- Widać po zmianach środowiska, inna pogoda była 20 czy 30 lat temu.

U6:

- Mniej śniegu jest teraz w zimie niż dawniej.

- Na uprawy wpływa, susze są, ziemia jest twarda.

Kolejnym punktem spotkania było omówienie roli jaką sektor VET / jego kadra mogą odgrywać w działaniach pro środowiskowych / przeciwdziałającym zmianom klimatu.

Pytanie 2

Pytanie 2 do uczestników brzmiało: *Czy edukacja w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego może odegrać rolę w walce ze zmianami klimatycznymi?* (ang. *Do you think that VET education can play a role in fighting against climate change?*)

Odpowiedzi uczestników jakie się pojawiły w trakcie spotkania:

U1:

- To jest bardzo ważne na poziomie lokalnym. Powinno być szerzej stosowane, instytucje publiczne powinny się tym zająć.

U2:

- Szkolenia ekologiczne są na pewno potrzebne.

U1:

- Dużo trzeba o edukacji ekologicznej mówić i zainteresować ludzi.

U2:

- Ktoś mi musi zwrócić uwagę, że jest problem z klimatem, jak widzę to wierzę.

- Spotkania ekologiczne są potrzebne.

U1:

- Człowiek musi odczuć zmiany sam.

U5:

- Jest postęp techniczny. Pogoda się zmieniła, teraz opady śniegu są mniejsze. Ale dzięki temu jest tańsza zima, tańsze ogrzewanie domu, służby drogowe mniej piasku i soli zużywają na drogi.

- Dla człowieka to nie jest zagrożenie, bo w kominach są filtry, które chronią emisję pyłów. Ludzie mają wiedzę.

- Dużo jest uzdrowisk, rehabilitacja pomaga w przezwyciężaniu chorób, zapewnia powrót do zdrowia. W uzdrowiskach jest czyste powietrze.

U3:

- Od maleńkiego w szkołach powinni uczyć.

- Ludzie zaśmiecają. Od dziecka trzeba nauczyć jak nie zanieczyszczać powietrza, środowiska, nie palić gumy.

Pytanie 3

W kolejnym kroku moderatorzy przeszli do zagadnień, które utrudniają lub uniemożliwiają uczestnikom / społeczeństwu angażować się w działania na rzecz klimatu / uczestniczyć w inicjatywach nauki obywatelskiej. Pytanie nr 3 zadane uczestnikom brzmiało: *Jakie są największe przeszkody w uczestnictwie/zaangażowaniu w obywatelskie działania naukowe/ochronę środowiska?* (ang. *What are the biggest obstacles from your point of view to participating / engagement in citizen science / environmental protection activities?*).

Co-funded by
the European Union

Odpowiedzi uczestników jakie się pojawiły w trakcie spotkania:

U3:

- Ludzie nie segregują śmieci, bo chcą zaoszczędzić pieniądze.

U5:

- Edukacja ekologiczna musi być zrozumiała dla słuchaczy, wtedy ludzie będą działać przyjaźnie na rzecz środowiska.

U4:

- Bezpośredniego wpływu nie mam na zmiany klimatu.
- Segreguję śmieci, mieszkam na wsi.
- W rolnym gospodarstwie rodzinnym oprysków / nawozów sztucznych nie używamy za dużo – w ten sposób dbamy o zdrowie i środowisko.

U1:

- Ludzie niewiele robią bo mało się mówi o zmianach klimatu, jest lobby węglowe.
- Ludzie nie umieją segregować dobrze śmieci. W Polsce tylko 40 - 50% śmieci trafia do recyklingu.

U6:

- W moim mieście nie ma za bardzo takich akcji, albo jak są to w ciągu dnia, gdy jestem na stażu.
- Segreguję śmieci. Widzę w śmietniku, że czasem ludzie nie segregują w kontenerach. Ludziom wygodniej jest mieszać śmieci. Ludzie na działce palą śmieci.
- Jak byłem w Krakowie to tam jest powietrze zanieczyszczone nad miastem.

U2:

- Ludzie nie biorą udziału bo myślą „bo my a tamto oni” (to inni śmiecą, niszczą – nie my).
- Różne są przyczyny, czym innym jestem zainteresowany.
- Nie segregujemy śmieci na osiedlu, wielu ludzi nie patrzy na to. Trzeba by dawać przykład, że inni segregują – bo ludzie naśladują innych.

Pytanie 4

Kolejnym punktem spotkania było omówienie inicjatyw nauki obywatelskiej w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego. Pytanie nr 4 brzmiało: *Czy takie lub podobne inicjatywy mogłyby zostać zrealizowane podczas Twojego kształcenia lub szkolenia zawodowego? (Could such or similar initiatives be implemented during your vocational education or training?)*.

Odpowiedzi uczestników jakie się pojawiły w trakcie spotkania:

U2:

- Każdy może pomóc naukowcom.

U5:

- Audycja w telewizji na ten temat powinna być, żeby społeczeństwo zainteresować. Filmy w telewizji uczą jak dbać o środowisko.

U1:

- Czytałem o tym. Powinno to być rozpowszechnione, bo mało się o tym mówi. Do ludzi przemawia doświadczenie własne albo obraz.

U2:

- Mógłbym się zaangażować w inicjatywę nauki obywatelskiej, ale musieliby mi wyjaśnić cele, wytłumaczyć działania.

U1:

- Moduł ekologiczny na innym szkoleniu zawodowym zawsze byłby dobry, zwiększałby wiedzę słuchaczy.

U2:

- Musiałoby być uzasadnione po co taki moduł na szkoleniu zawodowym.

- Taki moduł byłby odskocznią od szkolenia zawodowego.
U5:
- Nauka obywatelska – zbieranie danych byłoby fajne dla uczestników szkolenia.
U1:
- Byłoby odskocznią, bo szkolenie zawodowe przez dłuższy czas nudzi.

Pytanie 5

W dalszym kroku badania omówiono akcje / działania pro środowiskowe, w których uczestnicy brali udział. Pytanie nr 5 do uczestników brzmiało: *Jaka była najbardziej imponująca rzecz lub działanie związane z kwestiami środowiskowymi, w których brali Państwo udział?* (ang. *What was the most impressive thing or activity related to environmental issues that you took part in?*).

Odpowiedzi uczestników jakie się pojawiły w trakcie spotkania:

- U5:
  - Brałam udział w „biegu Piastów” – celem była ochrona środowiska, promocja zdrowego stylu życia. Dużo osób było, różnej narodowości. Informowali nas o ochronie środowiska, a potem był bieg z nagrodami, grochówka na gorąco.
- U2:
  - Codziennie segreguję śmieci.
- U1:
  - Segreguję śmieci.
  - Zakręcam wodę w kranie jak myje zęby. Małe, codzienne rzeczy dla środowiska.
  - Podniosę papier (śmiecie) jak leży na trawniku.
- U2:
  - Ludziom należy wyjaśnić jak źle robią, a nie potępiać.
- U3:
  - Brałem udział w akcji „sprzątanie świata”.

Pytanie 6

Ostatnim punktem spotkania było omówienie możliwych praktyk / narzędzi w ramach sektora VET celem otwarcia go na naukę obywatelską i działania środowiskowe. Pytanie nr 6 zadane uczestnikom brzmiało: *Jakie metody/narzędzia można wykorzystać w edukacji VET, aby otworzyć naukę i zwiększyć udział obywateli, zwłaszcza tych ze środowisk defaworyzowanych i rodziców, w działaniach związanych z kwestiami środowiskowymi?* (ang. *What methods/tools can be used in VET education to open up science and boost citizens', especially those with a disadvantaged background and parents, participation in actions related to environmental issues?*).

Odpowiedzi uczestników jakie się pojawiły w trakcie spotkania:

- U4:
  - Każdy ma tyle obowiązków, spraw życiowych, problemów, że mało kto się nad tym zastanawia.
  - Specjalne instytucje się zajmują ekologią.
- U1:
  - Mało się mówi o ekologii.
- U3:
  - Nie wiem jak pomóc środowisku.
  - Akcje ekologiczne mi się źle kojarzą, bo kiedyś zostałem ukarany.

Ponadto na zakończenie spotkania pojawiły się jeszcze ogólne wypowiedzi uczestników:

U3:

Co-funded by
the European Union

- Nie mam pomysłu jak zwiększyć zainteresowanie ludzi ekologią.

U1:

- Nikt się tym nie interesuje, np. gmina.

- Kamery przy śmietnikach sprawiają, że ludzie segregują śmieci bo by płacili kary. Kary czasem mogą mieć sens.

U6:

- Instytucje sektora VET powinny się angażować w inicjatywy ekologiczne.

U5:

- W szkole przedmiot „ochrona środowiska” powinien być.

U6:

- Ludzie jeżdżą dzień w dzień samochodami i powstają spaliny. Hybrydowe samochody wchodzi ale większość jest spalinowych. Na balkonie czuć smog / spaliny.

- Trzeba zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych.

Wnioski i konkluzje

Z przeprowadzonego z polskimi uczestnikami (uczniami) systemu VET badania fokusowego nasuwa się kilka wniosków.

Po pierwsze, pojęcie nauki obywatelskiej nie jest powszechnie znane uczestnikom. Dopiero dokładniejsze wyjaśnienie tego typu badań ze wskazaniem przykładowych inicjatyw nauki obywatelskiej (np. robienie zdjęć zwierzętom / ptakom, mierzenie temperatury powietrza na zewnątrz i wprowadzanie wyniku do aplikacji mobilnej) pozwoliło niektórym uczestnikom badania przyznać, iż słyszeli o takim zaangażowaniu obywateli w mediach, np. w telewizji.

Po drugie, uczestnicy badania generalnie są świadomi zachodzących zmian klimatu, szczególnie w kontekście zmieniającej się na ich oczach na przestrzeni ostatnich 2-3 dekad pogody. Uczestnicy podkreślali, iż aktualnie w Polsce pogoda w zimie jest znacząco łagodniejsza niż w ich dzieciństwie / młodości.

Po trzecie, za najważniejsze wyzwania środowiskowe uczestnicy uznali zmiany klimatu, w tym ocieplenie klimatu, susze, topnienie lodowców, podnoszenie się poziomu wody na ziemi, emisję gazów cieplarnianych, zanieczyszczenie powietrza (w tym spalinami i smogiem), niedostateczne segregowanie odpadów w społeczeństwie.

Po czwarte, Uczestnicy uważają, iż sektor VET / instytucje szkoleniowe mogą odgrywać ważną rolę w podnoszeniu wiedzy i świadomości obywateli na tematy ekologiczne. Poza rolę jaką uczestnicy widzieli by dla szkół (aby o ekologii uczyć od dziecka), to właśnie instytucje VET pracujące na co dzień z dorosłymi osobami mają duży potencjał do działań pro środowiskowych i pro ekologicznych. Zdaniem uczestników dobrą praktyką byłyby niedługie moduły ekologiczne w ramach szkoleń zawodowych, albo zadania praktyczne do wykonania między kolejnymi dniami szkolenia (praktyczne prace domowe, np. zebranie jakichś danych / zrobienie zdjęcia w drodze ze szkolenia do domu).

Po piąte, Uczestnicy w większości przypadków brali w przeszłości udział w jakichś akcjach proekologicznych / na rzecz środowiska naturalnego (np. sprzątanie okolicy, bieg dla ziemi).

Po szóste, zdaniem uczestników, największą przeszkodą w angażowaniu się w akcje ekologiczne są inne obowiązki życiowe / zawodowe ludzi oraz niedostateczny poziom świadomości społecznej, iż jest to ważne, że każdy człowiek poprzez codzienne działania wywiera wpływ na klimat i środowisko.

**Co-funded by
the European Union**

Po siódme, Uczestnicy badania nie uczestniczyli dotychczas w sposób formalny i zorganizowany w inicjatywach nauki obywatelskiej. Jednak część z nich wskazała, iż byłaby gotowa to zrobić, gdyby wyjaśniono im cele takiej akcji oraz wskazano sposób realizacji przez nich działań / czynności, np. sposób zbierania przez nich danych dla naukowców.

Co-funded by
the European Union

Badanie fokusowe we Włoszech

Opis fokusa

Numer grupy fokusowej: 2

Miejsce fokusa: Vercelli (VC), WŁOCHY

Data spotkania: 16 listopada 2022

Liczba uczestników: 6 słuchaczy (uczniów) znajdujących się w niekorzystnej sytuacji

Opis uczestników

Prometeo poprosiło grupę słuchaczy sektora VET, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, o udział w grupie fokusowej skierowanej do uczniów. Niektórzy uczestnicy fokusa wcześniej wzięli udział wraz z kadrami VET w badaniu ankietowym. Do badania fokusowego zaproszono osoby, które miały doświadczenie w działaniach proekologicznych lub przynajmniej promowały takie akcje, np. pomagały w kampaniach z zakresu edukacji ekologicznej, czy to ze względów osobistych czy zawodowych.

Prometeo wystąpiło z prośbą o zorganizowanie w szkole fokusa z uczniami. Spośród 16 uczniów w klasie do badania zaproszono słuchaczy, którzy byli zainteresowani działaniami na rzecz ochrony środowiska lub tych, którzy mieli wcześniejsze doświadczenie w kampaniach ekologicznych. Uczniowie pochodzili z regionu cechującego się niekorzystną sytuacją geograficzną i ekonomiczną. Spośród zainteresowanych uczniów wybrano 6 osób, które najszybciej odpowiedziały na zaproszenie na fokus.

W projekcie założono, że w badaniach ankietowych oraz w grupach fokusowych udział weźmie minimum 6 uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, wybranych na podstawie ich zainteresowania edukacją ekologiczną i działaniami afirmatywnymi. W sumie w badaniach zorganizowanych przez Prometeo udział wzięło: 6 uczniów VET, 8 edukatorów VET, 4 nauczycieli VET i 2 trenerów.

Odpowiedzi słuchaczy sektora VET we Włoszech

Pytanie 1

P1 Jakie są najpilniejsze kwestie związane ze zmianami klimatycznymi?

Uzyskano 6 odpowiedzi:

- globalne ocieplenie, które powoduje zanieczyszczenia
- zanieczyszczenie
- upał
- zanieczyszczenie
- topnienie lodowców
- zanieczyszczenie wody

P1.2 Jakie problemy środowiskowe postrzegane są przez społeczności lokalne jako szczególnie pilne i poważne?

Uzyskano 6 odpowiedzi:

- zanieczyszczenie powietrza
- zanieczyszczenie powietrza
- smog
- efekt cieplarniany
- segregacja odpadów
- segregacja śmieci

P1.3 Jakie wyzwania środowiskowe mają bezpośredni wpływ na codzienne życie obywateli?

6 odpowiedzi

- używać bardziej ekologicznych (mniej emisyjnych) pojazdów do poruszania się
- informowanie ludzi o zagrożeniach
- wyrzucanie odpadów w podziale na frakcje
- segregowanie odpadów
- walka ze smogiem
- zmniejszanie zanieczyszczenia powietrza

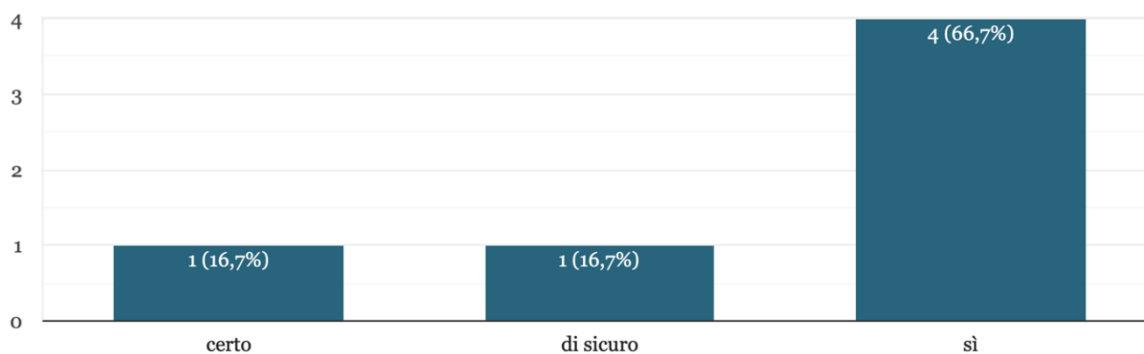
Pytanie 2

Pytanie 2 Czy edukacja w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego może odegrać rolę w walce ze zmianami klimatycznymi?

6 odpowiedzi

Q2 Ritieni che l'istruzione professionale possa svolgere un ruolo nella lotta al cambiamento climatico?

6 risposte

- Certo - *Oczywiście, ze tak*
- Di sicuro - *Raczej tak*
- Si - *Tak*

P2.2 Czy znasz jakieś działania na rzecz klimatu – udane inicjatywy – podjęte w celu zaangażowania uczniów w działania na rzecz klimatu?

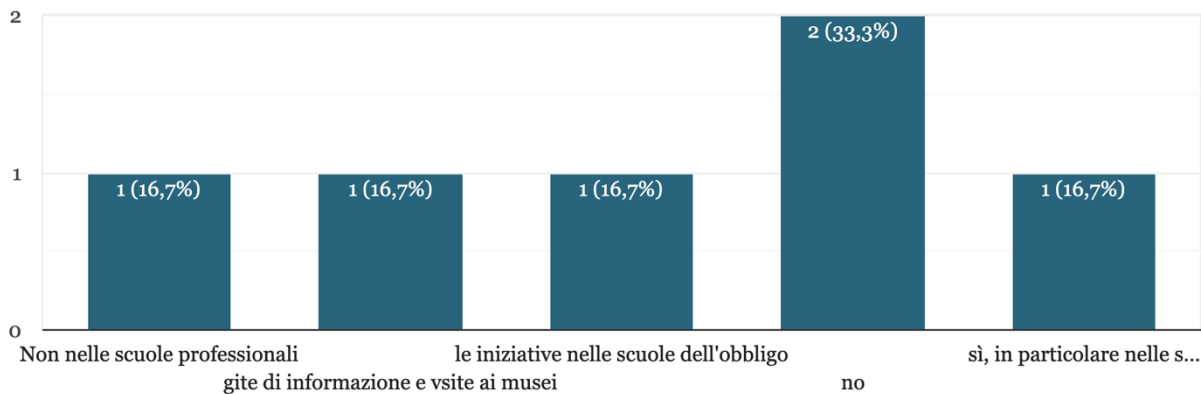

Uzyskano 6 odpowiedzi:

Q2.2 Conoscete qualche azione sul clima - iniziative di successo - intraprese per coinvolgere gli studenti nelle azioni sul clima?

6 risposte

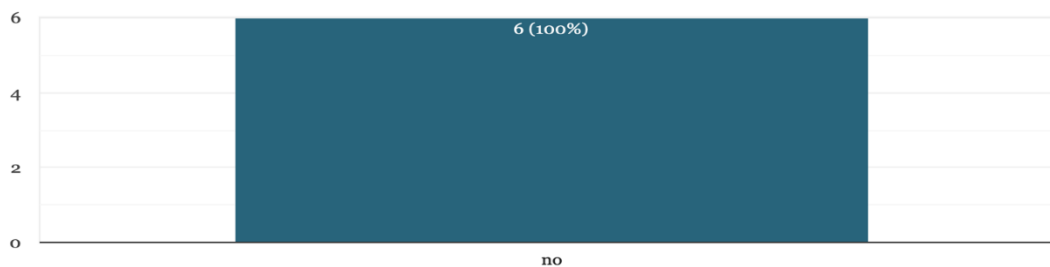
- *Nie w szkołach zawodowych*
- *Wycieczki informacyjne i wizyty w muzeach*
- *Obowiązkowe inicjatywy w szkołach*
- *Nie*
- *Tak, szczególnie w szkołach podstawowych i średnich*

P2.3 Czy działania środowiskowe lub edukacja ekologiczna zostały wdrożone w twoim procesie uczenia się?

6 odpowiedzi - Nie

Q2.3 Le azioni ambientali o l'educazione ambientale sono state implementate nel tuo processo di apprendimento?

6 risposte

P2.4 Jakie działania może podjąć kadra VET w tym zakresie?

Uzyskano 6 odpowiedzi:

- kursy ekologiczne w ramach szkolenia
- informacja ekologiczna
- uczulać uczniów

Co-funded by
the European Union

- poprosić o fundusze na kursy na ten temat
- poprosić o przeprowadzenie kursów informacyjnych
- dyskutować ze studentami

P2.5 Jakie działania w tym zakresie może podjąć uczeń VET?

Uzyskano 6 odpowiedzi:

- zaproponować działania informacyjne, takie jak wycieczki i wizyty w muzeach
- zachęcić nauczycieli do ich zaangażowania się
- poprosić nauczycieli o poświęcenie czasu na ten temat
- poprosić kadrę o większe zaangażowanie
- zachęcać nauczycieli do informowania uczniów na tematy ekologiczne
- dyskutować z nauczycielami

Pytanie 3

P3 Jakie są największe przeszkody w uczestnictwie/zaangażowaniu w obywatelskie działania naukowe/ochronę środowiska?

Uzyskano 6 odpowiedzi:

- brakuje wrażliwości i za mało się o tym mówi
- brak wiedzy
- brakuje wiedzy, informacje nie są proste
- nie wiem
- brak wrażliwości
- nie wiem

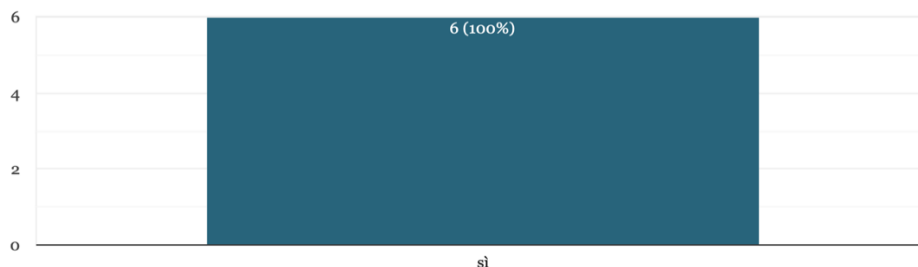
Pytanie 4

P4 Czy takie lub podobne inicjatywy mogłyby zostać zrealizowane podczas Twojego kształcenia lub szkolenia zawodowego?

Uzyskano 6 odpowiedzi: Tak

Q4 Potrebbero essere implementate iniziative simili durante la tua istruzione o formazione professionale?

6 risposte

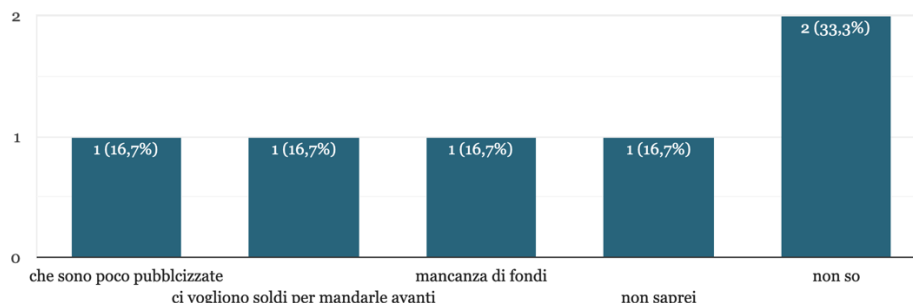

Co-funded by
the European Union

P4.2 Jakie są mocne i słabe strony tych działań?
6 odpowiedzi

Q4.2 Quali sono i punti di forza e di debolezza di queste azioni?

6 risposte

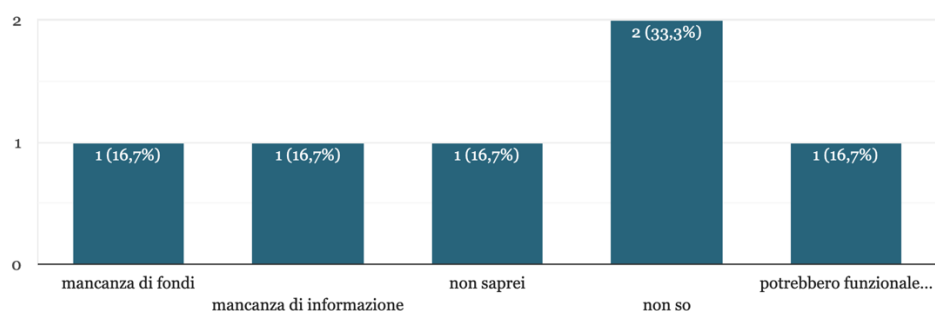

- *Są mało nagłaśniane / nie są publikowane*
- *Aby je utrzymać potrzebne są pieniądze/fundusze*
- *Brak funduszy*
- *Nie wiem*
- *Nie wiem*

P4.3 Dlaczego działania ekologiczne można/nie można wdrożyć w sektorze VET?
Uzyskano 6 odpowiedzi:

Q4.3 Perché potrebbero/non potrebbero essere implementati nel settore dell'IFP?

6 risposte

- *Brak funduszy*
- *Brak informacji*
- *Nie wiem*
- *Nie wiem*
- *Proste działania informacyjne mogą zadziałać*

P4.4 Czy miałeś okazję uczestniczyć w jakichkolwiek działaniach z zakresu nauki obywatelskiej (jakiego rodzaju)?

Uzyskano 6 odpowiedzi: - Nie

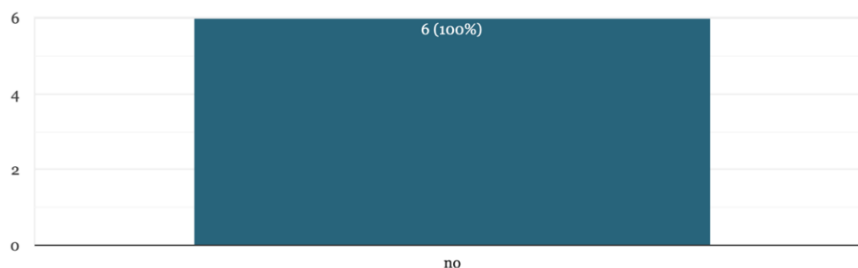

Co-funded by
the European Union

Q4.4 Hai avuto la possibilità di far parte di qualche attività di citizen science (di che tipo)?

6 risposte

Pytanie 5

P5 Jaka była najbardziej imponująca rzecz lub działanie związane z kwestiami środowiskowymi, w których brali Państwo udział?

Uzyskano 6 odpowiedzi:

- Kampanie ekologiczne
- Wydarzenie mające na celu ratowanie / ochronę dzikich zwierząt (niedźwiedzi i wilków)
- Piątki na przyszłość (2 odpowiedzi)
- Infodays o zmianach klimatu i ich konsekwencjach (2 odpowiedzi)

Pytanie 6

P6 Jakie metody/narzędzia można wykorzystać w edukacji VET, aby otworzyć naukę i zwiększyć udział obywateli, zwłaszcza tych ze środowisk defaworyzowanych i rodziców, w działaniach związanych z kwestiami środowiskowymi?

Uzyskano 6 odpowiedzi:

- wprowadzić do kursów obowiązkową część dotyczącą ochrony środowiska
- dodawać celowe kursy
- zwiększać zaangażowanie w szkole
- więcej publikacji i materiałów informacyjnych
- w ramach kursów zawodowych wstawić godziny modułu ekologicznego
- poświęcić więcej miejsca ubocznie tym tematy ekologiczne podczas kursów zawodowych.

Co-funded by
the European Union

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

**Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-
Na tych samych warunkach
(CC BY-NC-SA)**

Ta licencja pozwala innym remiksować, dostosowywać i budować na tym utworze w sposób niekomercyjny, pod warunkiem, że przypisują nam i udzielają licencji na swoje nowe dzieła na identycznych warunkach.

Zastrzeżenie:

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.